

ÅRSMELDING 2018

NORGES

MUSEUMSFORBUND

Adresse | Universitetsgaten 14, 0164 Oslo

Telefon | 22 99 31 30

E-post | sekr@museumsforbundet.no

Web-adresse | www.museumsforbundet.no

Innhold

1. NORGES MUSEUMSFORBUND	3
2. FORMÅL.....	3
3. STYRETS SAMMENSETNING OG ARBEID	4
4. PERSONALE.....	5
5. GENERELT OM AKTIVITETEN I 2018	5
6. KOMITEER OG UTVALG.....	10
7. MEDLEMMER OG MEDLEMSKONTINGENT	11
8. ØKONOMI.....	12
9. SEKSJONER UNDER NORGES MUSEUMSFORBUND	13
A. SEKSJON FOR FORMIDLING 2018.....	13
B. SEKSJON FOR KUNST- OG KUNSTINDUSTRIMUSEER 2018	14
C. SEKSJON FOR SAMFERDSEL INDUSTRI, KOMMUNIKASJON OG ANLEGG 2018	15
D. SEKSJON FOR NATURHISTORIE 2018	16
E. SEKSJON FOR MUSEUMSLEDELSE 2018	16
F. SAMISK MUSEUMSLAG 2018.....	17
G. SEKSJON FOR SAMLINGSFORVALTNING 2018	19
H. SEKSJON FOR IMMATERIELL KULTURARV 2018.....	20
I. SEKSJON FOR FORSKNING 2018	21

1. NORGES MUSEUMSFORBUND

Norges museumsforbund er en uavhengig museumspolitisk og museumsfaglig interesseorganisasjon, og jobber for å gjøre museene til viktige møteplasser i samfunnet.

Museumsforbundet ble opprettet i juni 1996 som en direkte videreføring av Norske Kunst- og Kulturhistoriske Museer (NKKM) og Norsk Museumspedagogisk Forening. NKKM er fortsettelsen av Norske Museers Landsforbund som ble stiftet i 1918. Fra mai 2000 ble Norges museumsforbund slått sammen med Norske Naturhistoriske Museers Landsforbund (NNML). Samisk Museumslag var fra stiftelsen i 1989 en frittstående organisasjon, men vedtok i 2006 å gå inn som seksjon i Norges museumsforbund. Samisk Museumslag ble tatt opp som egen seksjon fra 2007.

Norges museumsforbund har kontor i Universitetsgaten 14 i Oslo.

HM Dronning Sonja er Museumsforbundets høye beskytter.

2. FORMÅL

Norges museumsforbund skal:

- arbeide for videreutvikling av museenes innsatsområder; fornying, forvaltning, forskning og formidling
- være faglig møteplass for debatt, kompetanseheving og kunnskapsdeling, samarbeid mellom museene og relevante forsknings- og utdanningsmiljøer, nasjonalt og internasjonalt
- bidra til å synliggjøre og styrke museenes samfunnsrolle
- være pådriver og kunnskapsressurs i den offentlige debatt om museenes faglige og politiske interesser

HOVEDMÅL 2014–2019

Våren 2014 ble det gjennomført en prosess for å utarbeide en strategi for Norges museumsforbund for perioden 2015–2019. Forslaget til strategi ble vedtatt med noen mindre endringer på årsmøtet i Bergen 11. september 2014.

Hovedmålene i strategiplanen er:

- Norges museumsforbund skal arbeide for å styrke museenes ressurs- og rammevilkår, for å sikre fortsatt videreutvikling av de fire F-ene i museene; fornying, forvaltning, forskning og formidling.
- Norges museumsforbund skal være faglig møteplass og arena for debatt, kompetanseheving og kunnskapsdeling, og for samarbeid mellom museene og relevante forsknings- og utdanningsmiljøer, både nasjonalt og internasjonalt.
- Norges museumsforbund skal bidra til å styrke og synliggjøre museenes samfunnsrolle.
- Norges museumsforbund skal være pådriver og kunnskapsressurs i den offentlige debatt om museenes faglige og politiske interesser, i tråd med de forventninger som er knyttet til deres samfunnsrolle.

Strategiplanen har fire satsingsområder for arbeidet: rammevilkår, møteplass, samfunnsrolle og omdømme. Hvert satsingsområde har sine mål for hva som skal være oppnådd innen utløpet av perioden. I tillegg lages det årlige handlingsplaner med konkretisering av målene og resultatene man ønsker å oppnå. Handlingsplanen rulleres årlig slik at den kan tilpasses eventuelle endringer i rammebetingelsene.

3. STYRETS SAMMENSETNING OG ARBEID

Styret i Norges museumsforbund hadde i 2018 følgende sammensetning:

I perioden 30. mars 2017–19. april 2018:

- Gunn Mona Ekornes, Østfoldmuseene, styreleder og AU-medlem
- John Olsen, Vest-Agder-museet, nestleder og AU-medlem
- Alfhild Skaardal, Norsk Bergverksmuseum, AU-medlem
- Hanne Beate Ueland, Museum Stavanger, avd. Stavanger kunstmuseum
- Tora Hultgren, Svalbard Museum
- Lars Magne Andreassen, Árran Lulesamisk senter
- Lars Emil Hansen, Oslo Museum

Vararepresentanter:

- Atle Ove Martinussen, Museumssenteret i Hordaland
- Kristin Armstrong Oma, Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger
- Bård Frydenlund, Eidsvoll 1814/Norsk Folkemuseum

I perioden 19. april 2018–3. april 2019:

- John Olsen, Vest-Agder-museet, styreleder og AU-medlem
- Cecilie Øien, Museene i Akershus, nestleder og AU-medlem
- Alfhild Skaardal, Norsk Bergverksmuseum, AU-medlem
- Hanne Beate Ueland, Museum Stavanger, avd. Stavanger kunstmuseum
- Tora Hultgren, Svalbard Museum
- Lars Magne Andreassen, Árran Lulesamisk senter
- Lars Emil Hansen, Oslo Museum

Vararepresentanter:

- Atle Ove Martinussen, Museumssenteret i Hordaland
- Kristin Armstrong Oma, Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger
- Bård Frydenlund, Eidsvoll 1814/Norsk Folkemuseum

Styret må regnes som godt likestilt med tre menn og fire kvinner. Styreleder er mann.

Museumsforbundets styre har hatt fire styremøter i 2018, hvorav ett var todagers styreseminar i forbindelse med møte med fagseksjonene.

Noen sentrale saker som styret beskjeftiget seg med i 2018:

- Utarbeidelse av forslag til handlingsplan 2018–2019
- Tildeling av aktivitetsmidler til seksjonene

- Tildeling av midler i forbindelse med prosjektet «Inkluderende museer»
- Planlegging av Museumsmøtet i Mosjøen sammen med sekretariatet, seksjonene, Norsk ICOM og den lokale arrangementskomiteen
- Feiring av 100-årsdagen for stiftelsen 6. juni i samarbeid med sekretariatet
- Innspill til høringer i Familie- og kulturkomiteen, Utdannings- og forskningskomiteen, Kommunal og forvaltningskomiteen, Forsvars- og utenrikskomiteen samt Næringskomiteen
- Innspill til statsbudsjettet for 2019
- Innspill til ny kulturmelding
- Oppfølging av kulturmeldingen
- Budsjett og regnskap
- Deltagelse i KULMEDIA-prosjektet «Digitization and Diversity (DnD): Potentials and Challenges for Diversity in the Culture and Media Sector» i samarbeid med BI/CCI og NTNU
- Deltagelse på Arendalsuka 2018
- Innspill til forslag til nye oppgaver til regionene (Hagen-utvalget)
- Oppnevning av nye medlemmer til ulike råd, utvalg og komiteer

4. PERSONALE

Museumsforbundets sekretariat hadde i 2017 følgende ansatte:

- Generalsekretær, 100 % stilling
- Organisasjonskonsulent, 70 % stilling
- Seniorrådgiver, 100 % stilling

Norges museumsforbund hadde endringer i bemanningen i 2018, og kjønnsbalansen er ved utgangen av året tre kvinner. En ansatt kom tilbake fra svangerskapspermisjon i april/mai, og sluttet for å gå over i ny stilling ved årsskiftet. Det ble rekruttert ny organisasjonskonsulent før årsskiftet som startet opp 2.1.2019. Arbeidsmiljøet anses som godt. Det er ingen diskriminering på basis av kjønn eller etnisitet.

5. GENERELT OM AKTIVITETEN I 2018

I 2018 ble 100-årsdagen for dannelsen av Norske Museers Landsforbund markert ved flere anledninger, først under årsmøtet i Mosjøen som sammenfalt godt med første møte i arbeidet med å stifte Norske Museers Landsforbund. Selve stiftelsesdagen, 6. juni, ble markert med et jubileumsarrangement på Kulturhistorisk Museum i Oslo i samarbeid med museet. Det var en tett kobling mellom stiftelsen av Norske Museers Landsforbund og den første styreleder A.W. Brøgger som gjorde dette til et naturlig valg. Markeringen startet med et innlegg der Kulturrådets Åshild Andrea Brekke presenterte hovedfunn fra sin doktorgradsavhandling «Changing practices. A qualitative study of drivers for change in Norwegian museums and Archives». Kulturminister Trine Skei Grande og mange andre gode samarbeidspartnere hilste jubelanten med gode ord og gaver. Blant gjestene var det mange sentrale personer fra forbundets historie. I jubileumsåret ble det laget en fullstendig katalog til det avleverte arkivet etter museumsorganisasjonene som ble tilgjengeliggjort på Arkivportalen. Riksarkivarens gave til Norges museumsforbund var digitalisering av arkivet, og som en start på dette ble stiftelsesprotokollen lagt ut på jubileumsdagen. Innholdet i denne viser at det er mange likhetstrekk mellom det man var opptatt av i 1918 og det som er på agendaen i 2018. Arkivet er en god kilde til mange sider av norsk museumshistorie. Vi håper det fremover vil bli benyttet i masteroppgaver, doktorgrader og andre

artikler og studier, og vet at det allerede er brukt i forbindelse med arbeidet med en studie av museum og skole.

På årsmøtet i Mosjøen ble det vedtatt en handlingsplan for 2018–2019. Aktivitetsrapporten nedenfor er lagt opp etter disse hovedsatsingsområdene.

Rammevilkår

Innspill og høringer

Museumsforbundet har i 2019 avgitt flere høringsvar og -innspill på ulike museumsrelevante tema. Av disse kan nevnes innspill til og høringer om: ny kulturmelding, oppgavefordeling for de nye regionene (Hagen-utvalgets innstilling), ny åndsverklov, regionreformen og ny forskrift om myndighet mv. etter kulturminneloven og overføring av andre oppgaver og Kulturdepartementets arbeid med budsjett 2019. I 2018 har regionreformen, kulturmelding og et ønske om en ny museumsmelding stått svært sentralt i innspillarbeidet. Det er gledelig at mange av medlemsmuseene også har gitt innspill til Hagen-utvalget som støtter opp om synspunktene Museumsforbundet fremmet. Vi ser at arbeidet med regionreformen og kulturmeldingen har gitt tydelige resultater både i Kulturmeldingen, der det blant annet understrekes at den tredelte finansieringen skal videreføres og at armlengdes avstandsprinsippet skal lovfestes, og i utredningen om oppgavefordeling. Museumsforbundet har utformet et utkast til et forskningsprogram for museene som etter årsmøtebehandling ble videreutviklet og oversendt Kulturdepartementet. Dette følges opp med dialog.

Ut over dette bidro Museumsforbundet med innspill i den formelle høringen til statsbudsjett i fem komiteer: Familie- og kulturkomiteen og Utdannings- og forskningskomiteen, Kommunal- og forvaltningskomiteen, Forsvars- og utenrikskomiteen samt Næringskomiteen. Sentrale tema som har vært løftet frem er situasjonen for de samiske museene, særlig knyttet til Saemien Sijte og Bååstede. Dette har Museumsforbundet også løftet i innspill til statsbudsjettene i flere år, og vil følge dette opp også kommende år. Av andre saker kan nevnes fokus på oppfølgingen av reiselivsmeldingen, forskning og kunnskapsvirksomheten i museene, teknisk-industrielle anlegg, i tillegg til andre relevante museumssaker som understreking av behovet for langsiktig stabil finansiering av sektoren. Museumsforbundet har de siste årene understreket i innspill og høringer at museene må inkluderes i kreativ næringssetting og regjeringens politikk knyttet til reiseliv og kulturnæring. Dette ble gjennom stortingsbehandlingen for 2018-budsjettet lagt inn som et premiss fremover, og Kulturrådet har i løpet av 2018 startet opp arbeidet med en satsing som også skal omfatte museene.

Museumsforbundet har i tillegg gitt skriftlige innspill til partiene i forbindelse med Statsbudsjettet 2018, og ulike enkeltsaker. Synspunkter på regjeringen Solbergs kulturbudsjett og andre aktuelle saker, som gaveforsterkning, pensjoner m.m., er kommunisert gjennom pressemeldinger og presseoppslag samt ved kontakt med politikere, departement og andre relevante parter. I tillegg brukes MuseumsLiv-bloggen aktivt i arbeidet med å synliggjøre synspunkter på aktuelle tema.

Fra de nye nettsidene ble lansert våren 2017 har utviklingen av nettsiden og mer aktiv bruk av sosiale medier, Facebook og Twitter, stått i fokus i sekretariatet. Dette gir gode resultater, blant annet ved økning av likerklikk på Facebook, bedre spredning og oppmerksomhet rundt egne arrangementer samt fagseksjonenes og øvrige samarbeidspartnere i kulturfeltet for øvrig. Vi ser at knappen for «Jobb i museum» brukes flittig. Det er utviklet en funksjon som gjør at museene selv kan melde inn ledige stillinger. Nytt i 2018 er etableringen av et delingstorg der museene kan legge ut tilbud om vandreutstillinger de ønsker å dele med museumskolleger. Denne håper vi vil bli flittig brukt fremover. Nyhetsbrevet er utviklet fra oppstarten høsten 2017.

Kalenderfunksjonen brukes aktivt av fagseksjonene og er også blitt et ettertraktet sted å formidle arrangementer blant mange andre museumsrelevante aktører. I forbindelse med etablering av nye nettsider ble generalsekretærens blogg, MuseumsLiv, etablert. Den kommenterer aktuelle museumssaker og museumspolitikk generelt, og erfaringer viser at denne når frem også i mediebildet. Aktiviteten på fagseksjonenes sider har også økt noe utover høsten. Museumsforbundets typiske Facebooktilhenger er kvinne (69 %) og mellom 25 og 54 år og bosatt i Oslo.

Norsk museumstidsskrift

Styrking av forskningen i museene er en viktig sak for Museumsforbundet, og etablering av en nivågodkjent publiseringskanal er ett av målene i dette arbeidet. I perioden 2018–2021 er tidsskriftet blant de 25 godkjente tidsskriftene i *Norske åpne tidsskrift innen humaniora og samfunnsvitenskap*. Statistikk fra Universitetsforlaget viser at det i 2018 var til sammen 5 682 visninger av artiklene i tidsskriftet. Det er en økning på nær 32 % fra 4 303 visninger i 2017, og viser fortsatt god økning i bruken av tidsskriftet. Årets mest viste titler var: «Museenes samfunnsrolle - et kritisk perspektiv» fra 2017-2, med 910 nedlastinger, og Fattigvesenets utvikling på 1800-tallet – med blick på Namdalen» fra 2016-2 med 777 visninger. De lette stridsvognene på Jæren – i skyggen av den kalde krigen» fra 2017-1 ligger fortsatt høyt med en tredjeplass og 576 visninger. Den ganske ferske artikkelen «Tre røde toppluer» fra 2018-2 er på fjerdeplass med 444 visninger. Redaksjonen ble i 2018 styrket med et fjerde medlem og består nå av hovedredaktør Birgitte Sauge, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Thomas Walle, Musea i Sogn og fjordane, Elisabeth S. Koren, Norsk Maritimt Museum/Norsk Folkemuseum og Marie-Theres Fojuth, Museum Stavanger. I tillegg har tidsskriftet en bred referansegruppe sammensatt av ansatte i en rekke museer. For mer informasjon om tidsskriftet, redaksjon og utgaver: www.idunn.no/norsk_museumstidsskrift.

Norges museumsforbund har også vært partner for KULMEDIA-forskningsprosjektet: «Digitization and Diversity (DnD): Potentials and Challenges for Diversity in the Culture and Media Sector». Sekretariatet har også bistått et forskningsprosjekt tilknyttet OsloMet med museumsfaglig kompetanse i forbindelse med utarbeidelse av spørreskjema.

Møteplass

Internasjonalt samarbeid

Museumsforbundet deltok på EMYA i Warszawa i mai samt på NEMO i Valletta i november. Generalsekretæren har, på vegne av Kulturrådet, deltatt i arbeidsgruppen for 20th Century Built Cultural Heritage. Museumsforbundets sekretariat har deltatt i arbeidsgruppen for søknaden om å få ICOMs generalkonferanse til Oslo i 2022 sammen med Norsk ICOM og flere av Oslo-museene; Kulturhistorisk Museum, UiO, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Munchmuseet, Skimuseet, Norsk Teknisk Museum, Forsvarets museer og VisitOSLO. Søknaden ble presentert i Paris i juni 2018 i forbindelse med avstemningen. Det var Kairo som ble valgt som arena for den neste generalkonferansen, som første vertskapsby i Afrika.

Norges museumsforbund har i 2018 bidratt i det europeiske arbeidet med å utforme en ny ISO-standard for museumsstatistikk.

Nasjonalt samarbeid

Norges museumsforbund har også i 2018 utført sekretær oppgaver for Norsk ICOM, og har inngått en femårsavtale om dette. Norsk ICOM bidrar med innspill til tema og program for de årlige museumsmøtene.

Museumsforbundet har god kontakt med Kulturrådet, Universitetet i Bergen, Kulturvernforbundet og de øvrige kulturvernorganisasjonene. I 2018 deltok Museumsforbundet i samarbeidet om utforming av program for *Privatarkivkonferansen*, sammen med Arkivforbundet, Riksarkivet, Byarkivet i Oslo og Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek (ARBARK). Dette samarbeidet fortsetter trolig også for en mindre konferanse i 2019, og Museumsforbundet deltok også i en søknad til Riksarkivets utviklingsmidler om nettverk for privatarkiv. Generalsekretæren har også i 2018 deltatt i møtene for de fylkeskoordinerende institusjonene for privatarkiv.

Samfunnsrolle

Inkluderende museer

Museumsforbundet mottok i 2017 en gave på tre millioner kroner fra Sparebankstiftelsen DNB som skal brukes til å støtte inkluderingsarbeid i museene. Et ønskemål med prosjektet er at det kan bidra til metodeutvikling og erfaringer som andre kan bruke i sitt arbeid. Utlysningen av midlene ble gjort høsten 2017, mens tildeling og prosjektstart var planlagt til 2018. Det kom inn søknader for mer en det dobbelte av tilgjengelig beløp, og styringsgruppen foretok tildelingene i februar 2018. I oktober 2018 ble deltagerne samlet til erfaringsseminar på Lysebu, der også flere medlemmer i referansegruppen deltok. Noen av prosjektene ble ferdigstilt i 2018, mens flere løper ut våren 2019. Det planlegges et erfaringsseminar høsten 2019.

Samarbeid om utvikling av nytt EVU-studietilbud: Å forske i og på museum

Universitetet i Bergen har i samarbeid med Norges museumsforbund utviklet et nytt etter- og videreutdanningstilbud (EVU) for museumsansatte. Målet med dette er å styrke arbeidet med forskning i museene og gi museumsansatte oppdatert kunnskap om teori, samt nødvendig kompetanse for å planlegge selvstendige forskningsprosjekter.

Museumsforbundet deltar i styringsgruppen for studietilbudet som startet opp høsten 2015. Våren 2018 ble skrivekurset MUSE 621 gjennomført. Høsten 2018 ble tredje runde av MUSE 620 gjennomført. Evalueringene viser fortsatt at tilbudet er vellykket, og at kurset gir resultater i form av økt publisering hos deltagerne. Deltagerne erfarer at de øker sitt nettverk innen faglig arbeid over institusjonsgrensene gjennom deltagelse i kursene. Utviklingen i 2018 viser at dette tilbudet begynner å bli mer etablert med en jevn søkning, men det er fortsatt behov for å bevisstgjøre museene om tilbudet.

Annet samarbeid

Norges museumsforbund er, i samarbeid med blant andre Museene i Sør-Trøndelag og NCK, partner i Nordplus-prosjektet «Level Up», der formålet er å finne ut mer om ledelse av frivillige i nordiske museer.

Omdømme

I løpet av 2018 har Museumsforbundet levert en rekke innspill og høringsuttalelser. Arbeidet mot de ulike politiske miljøene er videreført. I tillegg har Museumsforbundet også bidratt til, og deltatt i, en rekke medieoppslag der søkelyset ble rettet mot ulike sider ved museene og deres utfordringer.

Arendalsuka

I forbindelse med Arendalsuka 13.–17. august hadde Museumsforbundet og museene i Aust- og Vest-Agder stand, med skiftende formidlingsopplegg samt flere arrangementer og debatter. Også under Arendalsuka ble 100-årsjubileet markert. Det ble gjennomført mingling på Gamle Oksøy, Kulturpause på Langsæ i samarbeid med KUBEN og Bommuldsfabrikken, og smakfull quiz fra

Oselias kokebok i regi av Aust-Agder museum og arkiv. Standen var jevnt over godt besøkt og quizen ble gjennomført flere ganger med god deltakelse.

Opplegget under Arendalsuka 2018 var fyldig, og bidro til at Museumsforbundet og museene igjen fikk markere seg tydelig. Bruken av «Gamle Oksøy» som hotell for deltagere, innledere og samarbeidspartnere var vellykket, og skuta fungerte godt som arena for samvær og mingling. Også i 2018 var D/S «Hestmanden» en velegnet hovedarena for debatter og øvrig program. Arrangementene trakk godt med tilhørere. Hovedarrangementene var:

Nasjonal satsing på kulturturisme - hva skal til?

I dette arrangementet var fokuset rettet mot at norsk natur er hovedsalgsvarer til reiselivsbransjen, til tross for at undersøkelser viser at kulturopplevelser er svært viktig for turistene. For regjeringen står turisme og kulturnæring på agendaen, men dette gjenspeiles i liten grad i den siste reiselivsmeldingen og i politiske virkemidler. Ekspertutvalget for nye oppgaver til fylkeskommunene nevner museene som sentrale elementer i kulturturisme og -næring i bygging av de nye regionene, men sier lite om hvordan dette skal kunne bli en realitet. Regjeringen nedsatte et samarbeidsråd for kunst, kultur og reiseliv som legger frem sin rapport i slutten av august. Rådets leder, Reidar Fuglestad, innledet om rådets arbeid, og et svært bredt panel diskuterte dette.

Fremtidsblikket på museene!

I 2018 var det 100 år siden Norges museumsforbunds moderorganisasjon Norske museers landsforbund ble stiftet. Siden jubileet falt sammen med pågående prosesser med å meisle ut ny kulturpolitikk, vurdering av status for museene etter museumsreformen og Kulturdepartementets undersøkelse av mulige fremtidsscenarioer for museene, var dette et naturlig tema. Camilla Tepfers fra InFuture, la frem sentrale resultater fra arbeidet med å etablere nye scenarier som innledning til debatten.

Moderne slaveri

I samarbeid med Kuben arrangerte Initiativ for etisk handel (IEH) en paneldebatt om moderne slaveri før en omvisning i utstillingen *Slavegjort*. Den omhandler både 1700-tallets og dagens slaveri. Sentralt i debatten sto det faktum at slaveriet er ikke utryddet, men øker. Over 40 millioner mennesker er fanget i tvangsarbeid, og mange av dem produserer varer som selges i land som Norge. Debatten var interessant, men deltagelsen ble preget av at IEH dessverre også hadde et liknende arrangement dagen før i tillegg til dette.

Arendalsuka har vist seg å være en god arena for å synliggjøre og formidle sentrale synspunkter fra museumssektoren til politikere og samfunnet for øvrig. Det er også en viktig arena for uformelle samtaler og speed-dating.

Nasjonal aktivitet, foredrag og annet

Det ble i løpet av året gjennomført en rekke besøk til museer rundt om i landet, dels i forbindelse med jubileer, åpninger av museer eller nye utstillinger, dels i forbindelse med seminarer eller styreseminarer. Det har vært innlegg, foredrag og taler på møter, konferanser, utstillingsåpninger og seminarer også i 2018. Regionreformen og dens betydning er naturlig nok et av de temaene som har vært etterspurt sammen med utfordringer fremover.

Det nasjonale museumsmøtet

Det nasjonale museumsmøtet i Mosjøen 17.–19. april, med Helgeland museum som lokal arrangør, samlet 216 deltagere. Møtet beslagla mer eller mindre all hotellkapasitet i Mosjøen de dagene det varte. For å spre deltagerne på ulike flyplasser, ble det snudd litt på programmet ved at man startet med spesialseminarer ulike steder 17. april, hadde en felles seminardag den 18., og

seminar formiddagen og deretter årsmøte den 19. april. Dette var gjort med tanke på å spre hjemreisene noe. Temaet for årets møte var *Kulturarvsmaskiner*. Innleggene på sesjonene belyste temaet fra ulike vinkler, og flere av seksjonene bidro, blant dem var SIKA med seminaret *Industridokumentasjon i fokus* i Mo i Rana. Det ble arrangert et togseminar Bodø-Mosjøen om *Andre verdenskrigs kulturminner*. Det foregikk ikke uten en viss dramatikk, i og med NSBs forsøk på å sende seminardeltagerne med buss for tog, men seminaransvarlige sørget for at man fikk bli på toget, om enn i en litt for liten kupé. Seminarene *Forskning, samling og kulturarv* og *Bydanning og press på kulturarv* ble arrangert i Mosjøen. I samarbeid med nettverk for litteraturmuseer ble *Museum i norsk minnepolitikk* arrangert i Petter Dass-museet i Sandnessjøen.

Fellesseminaret om *Kulturarvsmaskiner* ble innledet av kulturminister Trine Skei Grande, som også foresto den formelle åpningen av møtet. Under møtet ble det også markert at det i april 1918 var 100 år siden man startet arbeidet med å etablere Norske museers Landsforbund. I den forbindelse ble det laget jubileumsnett med tegning av Geir Helgen, notatbøker og penner med logo.

Programmet var utarbeidet i samarbeid med fagseksjonene og Norsk ICOM. Tilbakemeldingene var jevnt over gode. Det ble også arrangert pre- og post-konferanse-tur for de som ønsket å oppleve mer av Helgeland.

Årets museum 2018

Juryen delte ut prisen for Årets museum 2018 til Blaafarveverket under jubileumsmiddagen på Det nasjonale museumsrådet i Mosjøen. De øvrige nominerte museene var: Sør-Troms Museum og Stiklestad Nasjonale kultursenter. Juryleder var stortingsrepresentant Svein Harberg, og de øvrige jurymedlemmene var museumsdirektør Isabella Nilsson, Kgl. Kunstakademiet i Stockholm og kulturredaktør Mode Steinkjer, *Dagsavisen*. Sistnevnte var nytt medlem i juryen, de to andre hadde sitt siste år som jurymedlemmer.

EMYA – European Museum of the Year Award

Generalsekretær Liv Ramskjær er nasjonal korrespondent for EMYA. Hun deltok under presentasjonene av kandidatene og prisutdelingen i POLIN Museet i Warszawa i mai 2018. Det var i 2017 ingen norske museer som søkte om å bli nominert til prisen for 2018, og det var i 2018 ingen nominerte museer fra Norge. EMYA 2019-prisen deles ut i Sarajevo 22.–24. mai 2019.

6. KOMITEER OG UTVALG

Faglig råd

Styret i Museumsforbundet oppnevner medlemmene til Faglig råd. Faglig råd vurderer søknader om autorisasjon som konservator NMF og førstekonservator NMF. Søknader om konservator NMF behandles av medlemmene i Faglig råd, mens det trekkes inn et tredje eksternt medlem i behandlingen av førstekonservatorsøknadene.

Det ble holdt to møter i Faglig råd i forbindelse med søknadene for 2018. Det har i tillegg vært omfattende e-postutveksling mellom medlemmene i komiteene i forbindelse med søknadsbehandlingen. I alt ble 14 søknader behandlet: ni konservatorsøknader og ni førstekonservatorsøknader. Det ble innvilget fem autorisasjoner som konservator og ni autorisasjoner som førstekonservator. Fire av disse ble administrativt behandlet, da søkerne hadde doktorgrad fra norske universitet og tilfredsstilte kravene til museumspraksis. To

prinsippaker ble i tillegg diskutert i Faglig råd, en av disse var utenlandsk doktorgrad som ble henvist til NOKUT-godkjenning.

Faglig råd besto i 2018 av:

- Birgitte Sauge, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, leder
- Øivind Storm Bjerke, Universitetet i Oslo
- Alf Ragnar Nielszen, Nord universitet
- Kari Loe Hjelle, Universitetsmuseet i Bergen
- Kyrre Kverndokk, Universitetet i Bergen
- Kari Telste, Norsk Folkemuseum
- Svein Olav Hoff, Lillehammer Kunstmuseum
- Elna Siv Kristoffersen, Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger
- Liv Ramskjær (sekretær)

Komiteer og utvalg

Museumsforbundet er representert i, eller har nominert kandidater til, følgende komiteer og utvalg:

1. Sikringsutvalget, Norsk kulturråd
Museumsforbundets representant: Morten Sylvester, Vitenskapsmuseet, NTNU
2. Komiteen for Norges dokumentarv
Nominert av Museumsforbundet: Erik Roll, Museene i Sør-Trøndelag
3. Årets museum
Jurymedlemmer: Svein Harberg (leder), Isabella Nilsson og Mode Steinkjer.
Sekretær: Liv Ramskjær
4. NEMO (Network of European Museum Organisations)
Norsk kontaktperson: Liv Ramskjær
5. European Museum Forum
Norsk kontaktperson: Liv Ramskjær

7. MEDLEMMER OG MEDLEMSKONTINGENT

Norges museumsforbund organiserer nesten hele museums-Norge. Det betyr at Museumsforbundet gjennom sin medlemsmasse representerer mer enn 3 000 museumsansatte. Museumsforbundet har oversikt over medlemsmuseer på nettsiden.

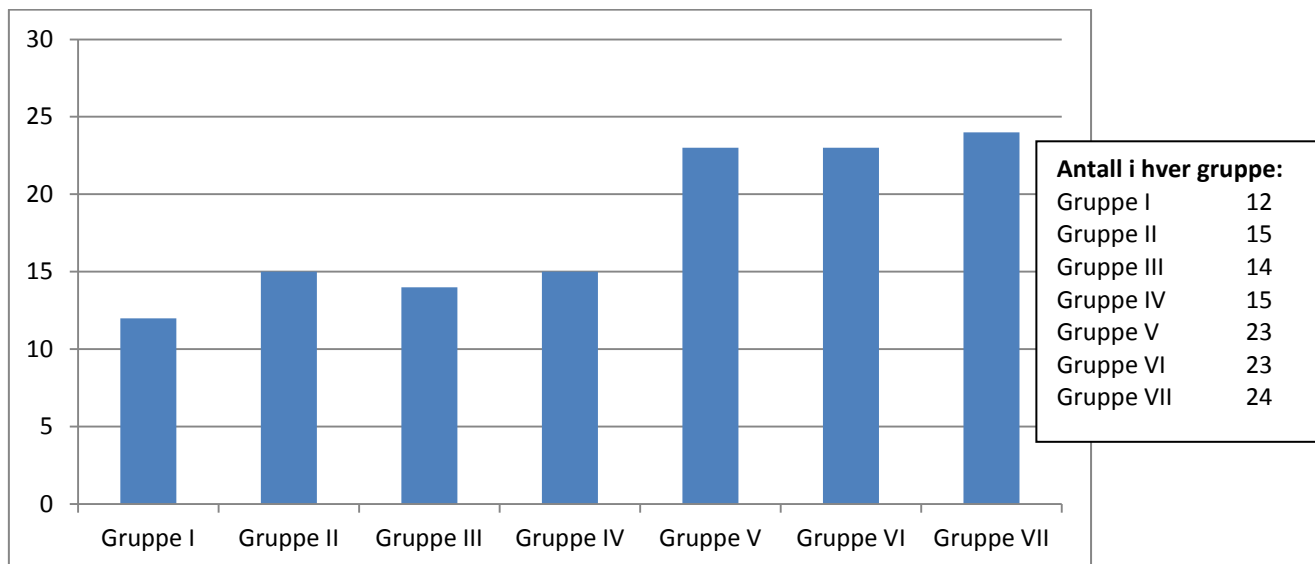
Museumsforbundet hadde pr. 31.12.2018 215 medlemmer. Av disse var 126 museer, ni tilsluttede, eller assosierte medlemmer, og 80 personlige medlemmer. Ordningen med personlige medlemmer ble avvirket fra 2016. Også i 2018 er enkelte tidligere selvstendige museer blitt innlemmet i større administrative enheter i forbindelse med museumsreformen. Antallet personlige medlemmer ble redusert, og de resterende vitensentrene som ikke er del av et konsolidert museum, meldte seg ut som en konsekvens av at seksjon for vitensentre la ned.

Kontingenten for de ulike gruppene ble vedtatt økt i 2018:

Gruppe I:	Museer med brutto driftsbudsjett inntil kr 100 000	kr 800
Gruppe II:	Museer med brutto driftsbudsjett kr 100 000 – 1 mill.	kr 4 000
Gruppe III:	Museer med brutto driftsbudsjett kr 1 mill. – 5 mill.	kr 8 500
Gruppe IV:	Museer med brutto driftsbudsjett kr 5 mill. – 10 mill.	kr 16 000
Gruppe V:	Museer med brutto driftsbudsjett kr 10 mill. – 20 mill.	kr 24 500

Gruppe VI: Museer med brutto driftsbudsjett kr 20 mill. – 50 mill.	kr 34 500
Gruppe VII: Museer med brutto driftsbudsjett over kr 50 mill.	kr 50 000
Assosierte medlemmer	kr 2 500
Personlige medlemmer	kr 600
Seniormedlemmer	kr 400

ANTALL MEDLEMSINSTITUSJONER FORDELT PÅ KONTINGENTGRUPPER

Medlemskort

I 2018 ble praksisen med at medlemmer oppfordres til å gi gratis adgang til ansatte i andre medlemsmuseer videreført. Årsoblatene ble sendt ut etter at kontingenten var registrert innbetalt. Antallet medlemskort pr. institusjon ble økt fra 2017. Samtidig ble det foretatt en mer standardisert fordeling av antall *Museumsnytt* pr. institusjon som harmonerer med medlemsgruppene de er en del av.

8. ØKONOMI

Innbetalt medlemskontingent for 2018 var kr 3 062 900, mens driftstilskuddet fra Kulturrådet ble økt til kr 1 890 000. Tilskuddet fra Sametinget til Samisk museumslag økt til kr 432 000, som innbefatter en mindre økning av tilskuddet etter sammenslåing med Samisk museumsnettverk. Samisk museumslag hadde et underforbruk på kr 91 470 som overføres til 2019. Årets museum hadde et underforbruk på kr 231 som overføres til 2019. De overførte midlene anses som avsetning til finansiering av kostnader knyttet til kommende støp av nye plaketter. Regnskapet viser, blant annet gjennom økning i posten «møter/seminarer/reiser» at det har vært økt aktivitet i fagseksjonene og i sekretariatet. Økningen i disse kostnadene er også knyttet til gjennomføringen av prosjektene «Inkluderende museer», som er finansiert gjennom en gave på tre millioner kroner fra Sparebankstiftelsen DNB, og «Unge Kritikere» med prosjektmidler fra Kulturrådet.

Museumsforbundet hadde i 2018 et ordinært resultat på kr 367 205. Dette underforbruket knytter seg dels til at fagseksjonene ikke har benyttet alle avsatte midler til drift og prosjekter, selv om de i 2018 har brukt mer av dem enn tidligere år, dels at flere eldre avtaler er avsluttet, og at enkelte kostnader er blitt lavere enn beregnet i 2018.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Likviditeten er god. Virksomheten forurensrer ikke det ytre miljøet. Styret for Norges museumsforbund mener regnskapet gir et rettviseende bilde av aktiviteten i 2018, eiendeler, gjeld og finansiell stilling.

Årets overskudd på kr 367 205 overføres til fri egenkapital.

9. SEKSJONER UNDER NORGES MUSEUMSFORBUND

I 2016 ble det utformet et mandat for seksjonene. Det er tilgjengelig på Museumsforbundets nettside, og gir blant annet økonomiske og faglige rammer for arbeidet i seksjonene og for samhandling mellom seksjonene og sekretariatet. Det ble innført en ordning der hver seksjon får tilført kr 20 000 i driftsmidler årlig. Dette skal benyttes til dekning av ulike driftskostnader seksjonene har, dekning av halvparten av kostnadene for en deltager til årsmøtet, eller til andre aktiviteter og tiltak seksjonen ønsker å gjennomføre. I tillegg kan seksjonen søke om midler til seminarer, kurs, eller andre tiltak innenfor det fagfeltet seksjonen arbeider i.

For tildeling av midler for 2018, ble det gjennomført en søknadsprosess høsten 2017. Da kom det inn søknader fra syv av seksjonene til tolv prosjekter på til sammen kr 426 400. Det ble besluttet å tildele kr 340 400 til ti prosjekter. Dette er en gledelig og positiv økning fra 2017, og bidrar til kompetanseheving landet over.

For fjerde gang ble valget til styrene i seksjonene avholdt samtidig med valget av styre i Norges museumsforbund.

Etter at seksjon for Vitensentre ble nedlagt som del av Norges museumsforbund på årsmøtet i Hamar i 2015, er antallet seksjoner ni.

A. SEKSJON FOR FORMIDLING 2018

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet 2018:

- Jenny Heggvik, Museum Vest (leder)
- Line Engen, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design (permisjon til sept. 2018)
- Christine Haugsten Ellefsen, Østfoldmuseene (sekretær og webansvarlig, permisjon til januar 2019)
- Knut Høiaas, Bymuseet i Bergen
- Linda M. Høie, Haugalandmuseene (økonomi)

Varamedlemmer:

- Judith S. Nielsen, Vest-Agder-museet, Sjøllingstad Uldvarefabrikk
- Ellen Hagen, Arkeologisk museum, Universitetet i Bergen

Styret har i 2018 hatt fire styremøter, derav ett møte i Bergen og tre SKYPE-møter. Utover dette har styret holdt kontakt via e-post og telefon.

Aktivitet

Seminaret *Nye verktøy - nye muligheter, digitale verktøy i museumsformidling* ble arrangert 19. januar 2018 i Bryggens Museum, Bymuseet i Bergen. Det var 81 deltakere inkl. innledere og arrangør, med innlegg fra Høyskolen på Vestlandet, Museum Vest, Raftosenteret, Skeivt Arkiv, Munchmuseet, Kultur IT og privat aktør på temaet. Første seminar om samme tema ble avholdt av seksjonen høsten 2017 i Nasjonalgalleriet i Oslo. Seminaret var så populært at vi valgte å avholde et tilsvarende seminar med litt nye foredragsholdere på Vestlandet. Museer i Midt- og Sør-Norge har også etterspurt samme seminar.

I forbindelse med Norges museumsforbunds nasjonale museumsmøte i Mosjøen 17.–19. april 2018, bidro Seksjon for formidling med forslag til foredragsholdere i hovedprogrammet og Idetorget.

Idetorget – der gode formidlingsideer blir presentert, ble avholdt og vurdert av en jury bestående av Katrine Remmen, museumspedagog ved Vefsn Museum/Helgeland Museum, Hans Philip Einarsen, direktør ved Randsfjordmuseet og Knut Høiaas, styremedlem i Seksjon for formidling. Selve presentasjonene under Idetorget hadde ca. 50 tilhørere, som fikk en presentasjon av sju nominerte bidrag. Det var elleve innsendte bidrag. De to likeverdige vinnerne av Idetorget 2018 var Eidsvoll 1814 med «Ta Over 1814» - elever som tok over museet uka før Stortingsvalget 2017, og høytlesningskonserten «Markens Grøde» ved Hamsunsenteret, Nordlandsmuseet. For vinnerne av Idetorget har det generert positiv omtale.

Styreleder har vært involvert i Norges museumsforbunds prosjekt «Unge Kritikere», som hadde første samling på Eidsvoll i september 2018.

Det ble i 2018 skrevet søknad til Nordisk Kulturpunkt vedrørende prosjektstøtte til NAME- «Nordic Associations for Museum Education». Sammen med våre søsterorganisasjoner i Finland, Sverige, Danmark og Island, drifter SFF fortsatt Facebook-siden NAME. Seksjon for formidling har i løpet av året fulgt prosessen med arbeidet til nye læreplaner i skoleverket.

Styret har lagt til rette for aktivitet i 2019 gjennom prosjektsøknader til NMF og planlegging av aktiviteter. Vi har kommet med innspill til innledere til museumsmøtet i 2019. Representanter fra styret har deltatt på møte i regi av NMF. Vi har hatt ganske jevnlig aktivitet på nettsider og vår Facebook-side, Norges museumsforbund - seksjon for formidling.

B. SEKSJON FOR KUNST- OG KUNSTINDUSTRIMUSEER 2018

Styrets sammensetning

Styret før og etter årsmøtet i Mosjøen i 2018:

- Therese Möllenhoff, Astrup Fearnley Museet (leder, permisjon fra september)
- Frode Sandvik, KODE (nestleder og webansvarlig, fungerende leder fra september)
- Grethe Lunde Øvrebø, Haugesund Billedgalleri

- Vibece Salthe, Museum Stavanger, avd. Stavanger kunstmuseum
- Cecilie Skeide, Lillehammer Kunstmuseum

Seksjonen skal være Norges museumsforbunds kompetanseorgan innen kunst og kunstindustri. Seksjonen skal arbeide for å styrke faglige nettverk, øke samarbeid mellom institusjoner og belyse museumsfaglige utfordringer innenfor det kunsthistoriske felt.

Aktivitet

Styret i seksjonen hadde seks møter i 2018, fem på Skype og ett på Astrup Fearnley Museet i Oslo.

Seksjonen arrangerte nettverksreise til Berlin 25.–27. september, med faglige møter ved Bode-Museum, Hamburger Bahnhof, Gropius-Bau, Museum Berggruen, Bröhan Museum og Haus der Kulturen der Welt. Turen var fullbooket med 20 deltakere fra ti ulike norske kunst- og kunstindustrimuseer. Seksjonsleder deltok på møte for fagseksjonene, sekretariatet og hovedstyret i Oslo 5. desember.

C. SEKSJON FOR SAMFERDSEL INDUSTRI, KOMMUNIKASJON OG ANLEGG 2018

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet i Mosjøen 2018:

- Hanne Synnøve Østerud, Vestfoldmuseene IKS (leder)
- Ann Kristin Ramstrøm, Museumssenteret i Hordaland
- Ingebjørg Eidhammer, Norsk Teknisk Museum
- Eirik Rønning Bergsagel, MUST/Norsk Hermetikkmuseum
- Kari-Mette Avtjern, Randsfjordmuseene AS (vara)
- Odd W. Williamsen, Nordmøre museum (vara)

Seksjonen ønsker å være møteplass for museer med felles utfordringer og interesser innen dokumentasjon, formidling og vern av kulturminner innen industri, kommunikasjon og anlegg.

Aktivitet

Seksjonen har løftet seg videre i 2018, og har både arrangert seminar i Mo i Rana i forbindelse med Museumsforbundets årsmøte og har jobbet med prosjektet «Kartlegging av industridokumentasjon i Norge». Programmet på seminaret i Mo i Rana var spennende, og besto både av foredrag og en orientering med omvisning i Mo Industripark, før avreise i kveldingen med tog til Mosjøen. Det er en variert type institusjoner som er med i seksjonen og det bidrar til at man må arbeide både overordnet og på tvers, som Dokiver-konferansen i Tyssedal er et eksempel på. Prosjektet med kartleggingen av industridokumentasjon fortsetter inn i 2019, med utgivelse av manual/instruksjon for industridokumentasjon og et avslutningsseminar.

Styret kommuniserer på e-post, men har også hatt tre styremøter i tillegg til ovennevnte aktiviteter. Seksjonen fortsetter å arbeide tett med likesinnede nettverk, særlig arbeider- og industrinettverkene hvor også SIKAs prosjekt ble presentert på nettverksmøtene i november 2018. Vi opplever at det er utfordrende å ha medlemmer under flere departementer, og har gjort en ekstra innsats for å markedsføre oss overfor representantene for de tekniske-industrielle kulturminnene under Riksantikvaren/Miljøverndepartementet.

D. SEKSJON FOR NATURHISTORIE 2018

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet i Mosjøen 2018:

- Eike Müller, Randsfjordmuseene
- Ingvar Spikkeland, Østfoldmuseene, Kanalmuseet i Ørje
- Kåre Kullerud, Norsk Bergverksmuseum
- Trude Magnussen, Naturhistorisk Museum, UiO
- Jørgen Rosvold, Stavanger Museum (fra juli 2018)

Seksjon for naturhistorie er Norges museumsforbunds fagseksjon for naturhistorisk museumsvirksomhet. Ambisjonen er å utvikle en møteplass for samarbeid mellom de tradisjonelle naturhistoriske museene og de som arbeider med naturhistoriske samlinger ved regionale museer. Målet er i første omgang å få til et årlig seminar, med faglig bredde. Videre ser styret for seg at seksjonen kan bistå og oppmuntre til mer fagspesifikke seminarer eller kurs ved ulike museer eller fagmiljøer.

Aktivitet

Aktiviteten har tatt seg opp fra 2017, og i 2018 har det vært tre styremøter, i henholdsvis mars, juli og oktober. Styremøtet i juli ble utvidet til et styreseminar, da styret hadde behov for å bli bedre kjent og bruke tid på å legge planer for seminar våren 2019. Styret har videre arbeidet med å få på plass en e-postliste og oversikt over hvilke museer som inngår i seksjonen. Styret har også fått på plass en ansvarlig for nettsidene, og facebook-siden til seksjonen blir oppdatert med jevne mellomrom.

Styret satser på å fortsette med liknende aktivitet i 2019.

E. SEKSJON FOR MUSEUMSLEDELSE 2018

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet i Mosjøen 2018:

- Nils Anker, Vestfoldmuseene, leder
- Gro Eikeland, Vest-Agder-museet, nestleder
- Siri Aavitsland, Museum Stavanger
- Hege Hauge Tofte, Østfoldmuseene
- Magnus Sempler Holte, Domkirkeodden, Anno Museum

Det ble for 2018 gjort en justering med deling av lederansvaret med oppnevning av nestlederfunksjon for å dele på arbeidsmengde og ansvar.

Seksjonen skal være Norges museumsforbunds faglige møteplass for å behandle spørsmål innen ledelse, økonomi, administrasjon og organisasjonsutvikling. Seksjonen skal være et forum for museumsledere.

Aktivitet

Styret hadde tre fysiske møter samt et par møter på Skype i 2018.

Hovedaktiviteten var forberedelse og gjennomføring av årets seminar med tittelen *Mot til å lede, mot til å mene og mot til å skape!* Seminaret ble lagt til Scandic Oslo Airport Hotell Gardermoen 27.–28. september. Årets seminar var en oppfølger til lederseminaret *Forandring fryder!* i 2017. Det årlige seminaret tar mål av seg til å være en arena for ledere og ledergrupper i norske museer, og det legges opp til foredrag og diskusjoner rundt tema knyttet til ledelse. Temaet i 2018 var spisset til *mot*: Vi lever i en omskiftelig tid med regionreform, teknologiske endringer, press på faktabasert informasjon, økonomiske innstramninger og «Me too»-kampanjen som en motbevegelse i politikk og samfunnsliv. Vi har som ledere et stort ansvar for å ta grep om museenes samfunnsoppdrag. Vi må ta både kontroversielle beslutninger og langsiktige avgjørelser for å møte fremtidens behov. Museumslederne må kunne være modige, må kunne eksperimentere, prøve og feile, men fortrinnsvis ta riktige beslutninger. Til dette kreves det stor grad av mot. Seminaret skal gi både inspirasjon, refleksjon og ikke minst mot til å stå på videre i museenes viktige oppgaver! Seminaret var fullbooket med 89 deltagere.

Dette var det andre året hvor seminaret ble gjennomført på høsten, som en følge av at Museumsforbundet fra 2017 endret tidspunkt for det nasjonale museumsmøtet. Gjennomgangstemaet var endringer og utviklingstrender som påvirker museets samfunnsrolle og museumsledernes handlingsrom som ledere, og som åpner for spørsmål om hva museene skal bli i fremtiden. Videre var målet å belyse hvilke muligheter som finnes i denne utviklingen, og hvordan man kan gripe disse for å skape positive prosesser som fører til omstilling, fornyelse og ny vekst.

Innledere var:

- Knut Olav Åmås, direktør i stiftelsen Fritt Ord: «Mot til å lede, mot til å mene, mot til å skape»
- Anna Kirah, psykolog og designantropolog: «Mot og ledelse i et fremtidsperspektiv. Hva kreves av ledere når vi planlegger inn i det ukjente?»
- Liv Tørres, direktør for Fredssenteret: «Mot til å jobbe med fred og konflikt»
- Åsa Hallén, direktør i Värmlands Museum: «Erfaringer fra regionreformen i Sverige»
- Liv Ramskjær, generalsekretær i Museumsforbundet, steppet inn på kort varsel for Harald Horne som skulle ha snakket om regionreformen.
- Marco Elsafadi, tidligere basketballspiller, foredragsholder og «relasjonshøvding»: «Mot til integrering og inkludering»
- Nina Refseth, direktør i Museene i Sør-Trøndelag: «Nina/lederen som gjør ting hun ikke kan!»
- Hanne Tømta, regissør og teatersjef ved Nationaltheatret: «Ever tried. Ever failed. No Matter. Try again. Fail Again. Fail better!»
- Kristin Danielsen, direktør for Norges Kulturråd: «Kulturrådets tanker om museumsledelse inn i regionreformens kulturlandskap»
- Gruppediskusjoner

I paneldebatt første dag om regionreformen deltok Liv Ramskjær, Petter Snare, Åsa Hallén, Nils Anker. Siri Aavitsland var moderator. Seminaret ble evaluert gjennom en anonym spørreundersøkelse for at styret skal kunne få tilbakemelding på seminarets kvalitet, deltagernes utbytte og hva som kan gjøres bedre.

F. SAMISK MUSEUMSLAG 2018

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet i Mosjøen 2018:

- Styreleder Marit Myrvoll, Várdobáiki museum

- Riinakaisa Laitila, RDM-Porsanger
- Oddmund Andersen, Árran
- Lisa Dunfjeld-Aagård, Saemien Sijte (Vara og SML-representant i Bååstede-prosjektet)
- Liv Astrid Kvammen Svaleng, DVMS (vara)

Riinakaisa Laitila gikk ut av styret den 12. november. Inn som ordinært styremedlem kom Liv Astrid Kvammen Svaleng.

Formålet til Samisk museumslag er å fremme samisk kultur, kulturvern og kulturhistorie, og styrke samarbeidet mellom samiske museer, og mellom samiske museer og andre museer og institusjoner som arbeider med samisk kultur.

Aktivitet

Samisk museumslag har som vanlig hatt et aktivt år i 2018. SML har hatt ti styremøter, hvorav åtte på Skype. I alt har styret behandlet 68 saker.

Minnestund – Elsa Laula Renberg

Styret i SML deltok på minnestund og nedlegging av blomster på Elsa Laula Renbergs grav i Mosjøen.

«Bååstede»-prosjektet

Det har vært to kommisjonsmøter, Oslo og Tromsø, i 2018 med forhandlinger om tilbakeføring av gjenstander fra Norsk Folkemuseum og Kulturhistorisk museum til de samiske museene. De siste gjenstandene ble behandlet via e-post i desember 2018. Avtale om overføring av eiendomsrett vil klargjøres på nyåret 2019. SML har deltatt på alle kommisjonsmøter i prosjektet.

Dialogmøte med Sametinget

Dialogmøte med Sametinget ble gjennomført i november. På møtet ble følgende saker drøftet:

- Samarbeidsavtalen mellom Sametinget og fylkeskommune
- Museenes økonomiske grunnlag
- Etter «Bååstede»
- Sametingets museumsforvaltning
- Ledelse og institusjonsutvikling

PRIMUS på samisk, 7.–8. mai i Tromsø

Samisk museumsnettverk (RDM) arrangerte sluttseminar 7.–8. mai i Tromsø om PRIMUS på samisk. Det var ca. 20 deltakere fra de samiske museene på seminaret, hvor flere innledere holdt orientering om hvordan arbeidet med en samisk nomenklatur hadde vært. Det var også en felles arbeidssesjon der man praktiserte registrering av samiske begreper i PRIMUS.

Seksjonsmøte for samisk seksjon i NMF 18. april

Det ble avholdt seksjonsmøte for samisk seksjon i Norges museumsforbund i Mosjøen. På møtet ble følgende saker drøftet:

- sannhetskommisjonen
- regionreformen og de samiske museene

Seminar om Sannhets- og forsoningskommisjonen, 9. og 10. oktober i Tromsø

Stortinget vedtok i juni å nedsette en Sannhets- og forsoningskommisjon, som skal granske fornorskningen av samene, kvenene og norskfinnene. SML-styret søkte og fikk innvilget

aktivitetsmidler hos NMF høsten 2017 til et seminar hvor de samiske museenes rolle i dette arbeidet skulle drøftes. Seminarets mål var å skape en bevissthet og felles virkelighetsforståelse om museenes og andre relevante institusjoners ansvar og bidrag i sannhetskommisjonsarbeidet. Det var 45 deltakere til stede fra samiske museer, øvrige museer, samisk arkiv og andre arkiv, offentlige etater, samiske organisasjoner og Sametinget samt medlemmer av Sannhets- og forsoningskommisjonen. Deltakerne kom fra Hedmark i sør til Sør-Varanger i nord-øst. Alle anså opprettelsen av kommisjonsarbeidet for viktig og ønsket å bidra med innsamlet materiale. Noen av museene ville stille sine arkiv til disposisjon til kommisjonen, mens andre museer så for seg en mer aktiv rolle. Interessen fra media gjorde at det ble oppslag både i avisa *Sagat* og NRK Sapmi.

Seminar i Tromsø Museum: *Displaying the samis*, 11. oktober, samarbeid med Universitetet i Tromsø.

Samisk museumslag har vært medarrangør sammen med Universitetet i Tromsø på seminaret *Displaying the Samis*. Seminaret ble arrangert av Tromsø museum, der målet var å sette søkelys på ny kunnskap i museumsarbeid og forskning, og museets rolle i det samiske samfunnet og i lokale samiske samfunn. Beskyttelse av samisk kulturarv og repatrieringsprosesser som «Bååstede»-prosjektet var et sentralt fokus, med blant annet spørsmål om opphavsrett og eierskap.

Samisk museumslags ansvar var arrangør for sesjonen: «The role of museums in the Sami society and local communities - identity building and cooperation between museums». I tillegg deltok Samisk museumslags leder med innlegg under sesjon 2: «Protection and management of Sami cultural heritage, repatriation processes».

G. SEKSJON FOR SAMLINGSFORVALTNING 2018

Styrets sammensetning

Styret ble gjenvalgt i 2018 på landsmøtet i Mosjøen:

- Ann Siri Hegseth Garberg, MiST (leder)
- Monica Milch Gebhardt, Varanger museum
- Henrik Smith, Museene i Akershus (MiA)
- Kristin Gaukstad, Oslo museum
- Per Øyvind Østensen, Norsk Bergverksmuseum (vara)

Valgkomite har vært Grethe Johnsrud fra Randsfjordmuseene og Kjartan Gran, Midt-Troms Museum, i tillegg til Tora Hultgren, Svalbard museum, sistnevnte utnevnt av styret i NMF.

Styremøter

Det er gjennomført seks styremøter, i tillegg til e-post- og telefonkontakt, to av disse var fysiske møter.

Landsmøtet i Mosjøen

Seksjonen bestemte seg for å ikke delta med eget program denne gangen. Henrik Smith representerte seksjonen.

Aktivitet

Kurs i preventiv konservering for ikke-konservatorer

Aktivitetstilbudene ble brukt til å planlegge, lage og gjennomføre to lunsj-til-lunsj-kurs i preventiv konservering for ikke-konservatorer: i Lågdalsmuseet 22.–23. august og i Vesterålmuseet/Museum Nord på Melbu, 26.–27. september. Konservator NKF-N Henrik Smith fra styret, var kursholder. I tillegg initierte vi og støttet Bevaringstjenestene i Hordaland økonomisk for å gjennomføre et dagskurs i tekstilhåndtering 16. november.

Seksjonen har arbeidet svært mye med å planlegge kursene i preventiv konservering, både innholdsmessig samt alt det praktiske og administrative for å få kursene på plass. Det ble også laget en oppsummering til deltagerne i etterkant av gjennomføringen.

Styreseminar i Buskerud 23.–24. august

Et styreseminar ble lagt i etterkant av kurset i preventiv konservering. Styret deltok på kurset og kunne dermed evaluere kurset i etterkant, og ikke minst møte museumsfolk fra hele landet som deltok på kurset. Selve styreseminaret inneholdt først et møte med arbeidsgruppa for plan for samlingsforvaltning og fellesmagasin i Buskerud i Lågdalsmuseet. Så forflyttet vi oss til Norsk Bergverksmuseum, der vi fikk informasjon om masterplanarbeidet der. På ettermiddagen reiste vi til Saggrenda med magasinbesøk ut dagen, og deretter tur med ATV inn til Kongens gruve. Der var vi på omvisning og befaring i magasinene og langs publikumsruta. Dagen ble avsluttet med middag i festsalen. Vertskap var konservator Per Øyvind Østensen og direktør Alfild Skaardal. Dagen etter hadde vi styremøte fram til lunsj.

Saker styret har behandlet

Kursene i preventiv konservering har vært behandlet i flere av møtene. Dette gjelder også styreseminaret i Buskerud. Seksjonen har også kommet med innspill til regionreformen til NMF. Styret har arbeidet mye med innspill til innledere på landsmøtet i Haugesund og til det nye idéforlaget *Mot i museet*, med fokus på samlingsforvaltning og formidling av samlingene. Seksjonen har fulgt opp henvendelse fra Nasjonalmuseet vedr. seminar om RFID teknologi i samlingsforvaltningen (teknologistyring av magasiner og hendelsesregistrering i forhold til flytting og museale verdikjeder). Kristin M. Gaukstad deltok på oppsummeringsseminar. Anno museum/Mjøsmuseene hadde et ønske om å gjennomføre et seminar om magasinbygg i 2018. Dette ble utsatt til 2019 og seksjonen har søkt aktivitetstilbud i 2019, for å støtte dette seminaret. Styret har i 2018 formidlet kontakt til foredragsholdere. Søknad om nye aktivitetstilbud gikk først og fremst til å støtte magasinseminaret. Videre planlegges styreseminar til Rogaland i forbindelse med landsmøtet i Haugesund i april. En henvendelse fra Norsk Folkemuseum vedr. e-læringsprogram har resultert i følgende vedtak: Dette er ikke noe seksjonen kan søke eksterne midler om.

H. SEKSJON FOR IMMATERIELL KULTURARV 2018

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet i Mosjøen i april 2018:

- Anna Stella Karlsdottir, Aust-Agder museum og arkiv, leder, for et år
- Heidi Richardson, Hardanger og Voss Museum, Hardanger Fartøyvernssenter, 2018–2020
- Ole Aastad Bråten, Valdresmusea, 2017–2019
- Torveig Dahl, Gudbrandsdalsmusea, sekretær, 2018–2020
- Ellen Width, Midt-Troms Museum (vara) 2018–2020

Seksjonen skal være Norges museumsforbunds kompetanseorgan innen immateriell kulturarv. Seksjonen skal arbeide for å styrke faglige nettverk og øke samarbeid mellom institusjoner om museumsfaglige utfordringer knyttet til immateriell kulturarv.

Fokus

Seksjonen er opptatt av arbeidet med UNESCO-listeføring, arbeidet med immateriell kulturarv generelt i musene, særlig knyttet til metodikk, begrepsutvikling og behov for økt utveksling av gode erfaringer.

Aktivitet

22.–23. oktober arrangerte seksjonen et fagseminar *Musikk og dans på museum. Kulturarv eller levande samtidsuttrykk?* i Valdres Folkemuseum, Fagernes med Valdresmusea som vertskap. Det var 28 deltagere.

Seminaret var lagt opp med gode innledere som førte til gode samtaler om relevante tema. Om kvelden var det konsert med Marit Karlberg og Frank Rolland i festsalen i museet. Det var veldig god tilbakemelding på innhold og form på fagseminaret.

Seksjonsstyret har planlagt fagseminaret 2019 med tema immateriell natur/kulturarv med utgangspunkt i Norsk fjellmuseums arbeid i Lom.

Seksjonen hadde styremøte i Oslo 19. februar i Oslo, styremøte i Mosjøen 19. april, styreseminar i Lom 30.–31. august, styremøte 5. mai og styreseminar i Valdres 10.–11. august. Seksjonen v/ Torveig Dahl var med på et utvidet styremøte i NMF med seksjonene 5. desember

I. SEKSJON FOR FORSKNING 2018

Styrets sammensetning

Styret etter årsmøtet i Mosjøen 2018:

- Kristin Øye Gjerde, Norsk Oljemuseum (leder) – valgt for et år i 2018
- Hanna Mellemsæther, Museene i Sør-Trøndelag – gjenvalgt for to år i 2018
- Jorunn Jernsletten, Tana og Varanger Museumssiida – valgt for to år i 2018
- Ulf Ingemar Gustafsson, Museene i Sør-Trøndelag – valgt for to år i 2018
- Geir Stormbringer, Norsk Vegmuseum (varamedlem) – valgt for et år i 2018

Visjon 2025

Museumsforskningen skal være en synlig del av norsk forskning.

Aktivitet

Styret har hatt sju møter, de fleste ved hjelp av Skype og et møte i Bergen i forbindelse med nasjonalt museums møte. I tillegg har vi hatt dialog på e-post på ulike saker.

I forbindelse med Nasjonalt museums møte i Mosjøen 17. april 2018 ble det gjennomført et miniseminar om forskning, samlingene og kulturarv med fire innlegg og 60 deltagere.

Det er utgitt to nummer av *Norsk museumstidsskrift* i 2018, med fem vitenskapelige artikler og et museumsessay. Antallet visninger øker år for år. Det var 5 135 visninger 01.01.–27.11.2018, mot 4 303 visninger 01.01.–31.12.2017 og 2 835 visninger 01.01.–31.12.2016.

Facebook-siden til Forskningsseksjonen hadde mange oppslag og 510 følgere ved utgangen av året, og har blitt en viktig informasjons- og dialogkanal. Hjemmesiden til Norges museumsforbund er den viktigste informasjonskanalen.

Den årlige forskningskonferansen ble gjennomført i Bergen som et lunsj-til-lunsj-seminar 22.–23. oktober. Det var 45 deltagere. I alt ble det holdt to innledningsforedrag og 18 innlegg fordelt på fire parallelle sesjoner. Konferansen var et godt eksempel på hvor mangfoldig og varierende forskningen ved museene er. Den store interessen for å delta, både med og uten foredrag, viser at en slik konferanse har blitt en god årlig tradisjon. Det ble laget en spørreundersøkelse i etterkant, som ga mange gode tilbakemeldinger og noen tips til hva som kan forbedres neste år. Det var enighet om at arrangementet bør gå over to dager som i år.

Neste års forskningskonferanse blir i Bodø 23.–24. oktober 2019.

Det ble holdt et skrivekurs i Trondheim med 23 deltakere den 8. november. Det var praktiske øvinger og foredrag om vitenskapelig publisering. Det planlegges et tilsvarende kurs i Bodø våren 2019.

Seminar om forskningsfinansiering ble gjennomført på Lillehammer 21. november med nærmere 30 deltagere. Med foredragsholdere fra Norges museumsforbund, Kulturrådet, Forskningsrådet og presentasjon av prosjekter som har fått støtte fra NFF, ble det et godt seminar. Det var engasjerte diskusjoner. Konklusjonen var at museene må satse på samarbeid både seg imellom, og med høyskolene og universitetene. Men en må passe seg for at museene bare blir en arena for forskere utenfra.

Seksjon for forskning planlegger et felles seminar med Minner.no 18.–19. september 2019. Seksjon for forskning har gitt innspill til foredragsholdere til NMFs årsmøte i Haugesund i 2019.

NORGES MUSEUMSFORBUND

RESULTATREGNSKAP

2018 2017

	Note	2018	2017
INNETEKTER			
Kulturrådet, driftstilskudd Museumsforbundet	2	1 890 000	1 692 000
Sametinget, øremerket tilskudd Samisk museumslag	2	432 000	423 000
Kulturdepartementet, tilskudd Årets museum	2	70 000	94 000
Prosjekttilskudd Kulturrådet, arkivordning	2		
Andre tilskudd			
SUM TILSKUDD		2 392 000	2 209 000
Medlemskontingent		3 062 900	2 768 900
Andre egeninntekter	3	3 965 506	538 252
SUM EGENINNETEKTER		7 028 406	3 307 152
Overførte midler	7	-791 325	-77 321
SUM DRIFTSINNETEKTER		8 629 081	5 438 831
KOSTNADER			
Avskrivninger	4	-8 512	-8 512
Personalkostnader	5	-2 692 068	-2 599 562
Husleie/vedlikehold/etc.		-255 231	-267 071
Administrasjon		-849 765	-999 344
Møter/seminarer/reiser		-1 185 664	-786 046
Kjøp Museumsnytt		-407 000	-407 000
Diverse kostnader		-2 875 636	-512 940
SUM DRIFTSKOSTNADER		-8 273 876	-5 580 475
DRIFTSRESULTAT		355 205	-141 644
Resultat finansposter		12 000	9 098
ORDINÆRT RESULTAT		367 205	-132 546
Overføring til annen egenkapital		367 205	-132 546

NORGES MUSEUMSFORBUND - BALANSE 31.12.

		2018	2017
Aksjer ABM Media AS	8	183 700	183 700
Anleggsmidler, inventar	4	25 233	33 745
Forskuddsbetalte kostnader		49 811	68 530
Kundefordringer		3 096 648	7 700
Andre kortsiktige fordringer		0	0
Påløpte kostnader		41 926	57 526
Bankinnskudd	6	5 849 825	4 532 585
Sum omløpsmidler		9 038 210	4 666 341
SUM EIENDELER		9 247 143	4 883 786

Egenkapital	9	-4 455 904	-4 088 699
Øremerkede projektmidler	7	-1 053 320	-261 595
Leverandørgjeld		-259 886	-101 618
Skyldige offentlige avgifter		-204 691	-228 707
Påløpne feriepenger		-209 100	-184 333
Annen kortsiktig gjeld		-3 064 242	-18 434
Sum Kortsiktig gjeld		-3 478 033	-431 474
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		-9 247 243	-1 883 786

Oslo, 01.02.2019

I styret for Norges Museumsforbund

John Olsen
styreleder

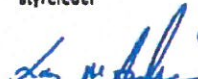
Cecilie Øien
nastleder

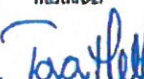
Arvid Skaardal
AU-medlem

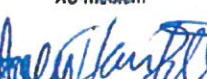
Lars Emil Hansen
styremedlem

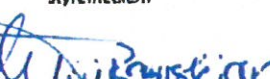
Lars Magne Andreassen
styremedlem

Tora Hultgren
styremedlem

Hanne Beste Ueland
styremedlem

Liv Rasmussen
generalsekretær

NORGES MUSEUMSFORBUND

NOTER TIL REGNSKAP 2018

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk. Det er i det følgende redegjort nærmere for hovedprinsippene.

Driftsinntekter/prosjekter

Medlemskontingenter inntektsføres det året de gjelder. Offentlig støtte/driftstilskudd inntektsføres det året de mottas. Tilskudd inntektsføres i den periode de er bevilget til. Dersom tilskuddet ikke er brukt føres det opp som overført øremerkede prosjektmidler, og inntektsføres først når midlene blir brukt.

Eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Pensjoner

Foretaket er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon, og har pensjonsordning som tilfredsstillt kravene i denne loven. Pensjonsforpliktelsene for samtlige ansatte er dekket ved pensjonsforsikring i KLP. Forpliktelsen er ikke balanseført, og den årlige pensjonspremie anses som årets pensjonskostnad.

Note 2 Statstilskudd

Formål	Beløp
Kulturrådet, driftstilskudd Museumsforbundet	1 890 000
Sametinget, øremerket tilskudd Samisk museumslag	432 000
Kulturdepartementet, tilskudd Årets museum	70 000
Sum statstilskudd	2 392 000

Note 3 Andre egeninntekter

Ledelseskurs	428 770
Autorisasjon	30 000
Norsk ICOM	120 000
Gave fra Sparebankstiftelsen	3 000 000
Unge kritikere	260 000
Andre egeninntekter	126 736
Sum andre egeninntekter	3 965 506

Note 4 Varige driftsmidler	
Anskaffelseskost pr 1.1.2018	42 560
Tilgang kjøpte driftsmidler	0
Anskaffelseskost pr 31.12.2018	42 560
Akk. Av/nedskr. pr 1.1.2018	8 815
Ordinære avskrivninger	8 512
Akk. Av/nedskr. pr 31.12.2018	17 327
Balansført verdi pr 31.12.2018	25 233
Økonomisk levetid	5 år

Note 5 Lønnsrelaterte kostnader, antall årsverk, lønn daglig leder, honorar AU og revisjon

	2018	2017
Lønn, feriepenger	1 767 300	1 721 539
Honorarer	185 000	203 750
Arbeidsgiveravgift	341 866	325 311
Pensjonspremie	381 456	338 236
Ekstrahjelp vikarbyrå	2 794	0
Andre personalkostnader	13 652	10 726
Sum personalkostnader	2 692 068	2 599 562
Antall årsverk	3	3
Lønn generalsekretær	846 647	806 827
Styrehonorar	105 000	113 250
Honorar revisjon	45 341	48 750

Note 6 Bankinnskudd

I posten bankinnskudd, inngår bundne skattetrekkmidler med kr 146.412

Note 7 Overførte øremerkede prosjektmidler

Prosjekt	Ovf. fra 2017	Tilskudd	Kostnader	Ovf. til eksterne	Ovf. Til 2019	Resultat ovf. midler
Midler fra MIKA	53 007	-	-	-	53 007	-
Samisk Museumslag	150 732	432 000	340 530	-	242 202	-91 470
Årets Museum	58 253	70 000	69 769	-	58 484	-231
Inkluderende Museer	-	3 000 000	2 543 516	-	456 484	-456 484
Unge Kritikere	-	260 000	16 860	-	243 140	-243 140
SUM	261 992	3 762 000	2 970 675	-	1 053 317	-791 325

Note 8 Investering i aksjer

Selskap	Forretnings- kontor	Eierandel	Årets resultat	Selskapets egenkapital	Bokført verdi
ABM-Media AS	Oslo	45,00 %	491 682	2 443 265	183 700
Totalt			491 682	2 443 265	183 700

Note 9 Egenkapital

Årets endring i egenkapital:

Egenkapital 1.1.2018	4 088 699
+ Årsoverkudd	367 205
Egenkapital 31.12.2018	4 455 904

Uavhengig revisors beretning

Til generalforsamlingen i Norges Museumsforbund

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Norges Museumsforbunds årsregnskap.

Årsregnskapet består av:

- Balanse per 31. desember 2018
- Resultatregnskap for 2018
- Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

Er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsmelding, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at annen informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og generalsekretærens ansvar for årsregnskapet

Styret og generalsekretæren (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner

nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 27. februar 2019
BDO AS

Cathrine Sæther Karlsen
statsautorisert revisor